

”Der er en grundlæggende seksuel energi i alt liv,” siger Simon Simonsen, der er pædagog og seksualvejleder for unge udviklingshæmmede.

Det kan være svært at tale med unge udviklingshæmmede om seksualitet. Men det er nødvendigt, hvis seksualdriften skal udvikles til noget godt. Det siger seksualvejleder Simon Simonsen fra botilbudet Hulegården, hvor man lærer de unge at sætte ord på følelser og adfærd.

Kald det **kærlighed**

Når seksualdrift holdes hemmelig, og vi ikke taler om det, så bliver det mystisk og fy fy. Det er en erfaring i vores arbejde. Der er en grundlæggende seksuel energi i alt liv. Vi kan vælge, om det skal dæmoniseres, bekæmpes og forties, eller det skal udvikles til noget godt. Det gælder også for udviklingshæmmede,” siger Simon Simonsen, der er pædagog og

seksualvejleder for unge udviklingshæmmede.

Når man 'skåner'

På Hulegården, hvor han er ansat, har man udviklet metoder, der gør det lettere at tale om følelser, kærester, jalousi og seksualitet med udviklingshæmmede. De metoder bruges naturligvis på stedet, men medarbejderne deler også gerne ud af deres viden og

holder fx foredrag eller yder rådgivning til andre fagfolk, der har behov for viden på området.

”Udviklingshæmmede har også en seksualitet. Vi taler ikke så meget om de ting i forvejen, så forældre og pædagoger lukker øjnene og 'skåner' udviklingshæmmede for 'den slags'. Men seksualitet er ikke noget, vi kan fravælge. Taler vi ikke om det, kan det kan give mange udviklingshæm-

... seksualitet er ikke noget, vi kan fravælge.

Simon Simonsen, leder, Hulegården

mede et forkvaklet forhold til seksualitet og forvirring om deres egen identitet.”

Simon Simonsen mener, man i stedet skal arbejde bevidst med seksualiteten.

”Vi kommer ofte ind i sager, når det er gået galt for en udviklingshæmmet. Situationer, hvor de har været udsat for overgreb eller selv har begået overgreb og kommer i konflikt med loven. De ved ikke, hvad der er rigtigt og forkert i seksuel adfærd – og de tror så, at det, de selv har oplevet eller gjort, er OK. Det er det desværre ikke altid. Vi skal have fat i det, når seksualiteten vågner i dem, og det er der heldigvis ved at blive forståelse for blandt pædagoger. Vi får stadig flere henvendelser om hjælp til det.”

Rollespil

Seksualvejlederne på Hulegården bruger rollespil i deres arbejde; *coachede situationsspil*, kalder Simon Simonsen det. Han beskriver, hvordan han engang trak en af de andre vejledere rundt efter sig og præsenterede hende som sin kæreste. Han satte sig ned – og sagde, hun skulle hente en kop kaffe til ham. Situationen blev drøftet. De unge syntes ikke, Simon opførte sig pænt over for kæresten og viste ham, hvordan han skulle gøre.

På samme måde har vejlederne arbejdet med mange andre situationer og følelser som jalousi, respekt, mænd eller kvinder som partnere, hvem bestemmer over hvem osv. – og har fået sat ord på adfærden.

”Udviklingshæmmede sætter sig ikke i en rundkreds og diskuterer følelser. Det skal være konkret, og det bliver det med rollespillene, der

skaber billeder i deres egen krop,” siger han.

Luft til understellet

Mange synes, det er svært at tale om seksualitet, og det har Simon Simonsen fuld forståelse for.

”Det er svært at tale om seksualitet, også som pædagog, men det er nødvendigt, at de unge får forståelsen af, hvordan vi behandler hinanden, og hvad vi kan tillade os.”

Simon Simonsen husker en pige, der var stolt af, at hun var den nemmeste at score på sin skole. Det gav en række uheldige episoder. ”Vi måtte få hende til at forstå, at det ikke var godt med mange fyre på et toilet... Hvor skulle hun vide det fra, når der aldrig var nogen, der havde talt med hende om det? Hun vidste jo, at der var prestige i at score”.

I et andet eksempel var det pædagogerne i et bofællesskab, der henvendte sig. En gruppe drenge havde hele deres barndom fået et stort varmt knus, når pædagogerne kom om morgenen. Nu var drengene kommet i puberteten og fik rejsning ved det traditionelle knus. Det var vanskeligt at tale om og også ubehageligt for pædagogerne.

”Selvfølgelig er det ikke okay, at drengene får rejsning. Vi måtte arbejde med, at de fik et kram, men at der blev holdt en knyttnæves luft til understellet. Det gav også nogle snakke om, hvad der er okay opførsel i forhold til personalet. Problemet er jo, at vi ikke tager seksualitet op i tide med drengene.”

Mande- og kvindegrupper

Hulegården har gode erfaringer med rene mande- og kvindegrupper. Her taler man i ’sit eget lukkede

rum’ om, hvordan man behandler hinanden.

”De unge drenge og jeg kan have vores egen mandehørm på en måde, så det er okay at sige frække ord til hinanden her. Det er ikke okay at gå ud og råbe dem til kontordamen bagefter. Mine kvindelige kolleger kan fx snakke med pigerne om, at man godt må sige nej, og at man bestemmer over sin egen krop.”

Arbejdet i grupperne har resulteret i nogle enkle sætninger om, hvordan man behandler hinanden. De hedder ganske enkelt *Kald det kærlighed* – ligesom Lars Lilholts 90’er-hit.

”Dem er der arbejdet så meget med, at de unge nu kan bruge dem aktivt i forhold til hinanden. Det nytter at sætte ord på seksualitet og følelser,” pointerer Simon Simonsen. ■

Af journalist Jan Vagn Jakobsen
jvj@servicestyrelsen.dk

FAKTA

Hulegården er et pensionat i Københavns Kommune for unge udviklingshæmmede. Pensionatet arbejder bredt med livskvalitet.

En vigtig del af livet er seksualiteten; derfor har Hulegården seksualvejledere, der hjælper, støtter og underviser beboerne. Seksualvejlederne har lavet flere videofilm om følelser og seksualitet.

Vejlederne kommer gerne ud på skoler og bofællesskaber og fortæller om coachede situationsspil og andre redskaber til arbejdet med unge udviklingshæmmedes seksualitet.

Vejledere på Hulegården får supervision og sparring fra Rigshospitalets sexologiske Klinik.

 HULEGAARDEN.DK